

Teknologiateollisuuden lausunto ulkomaalaislain ja maahantulon edellytysten muutoksista opiskelun ja tutkimuksen perusteella

Lausunto

Hankenumero

SM041:00/2023

Asianumerot

VN/24628/2023

VN/24628/2023-SM-2

Kiitämme mahdollisuudesta lausua esityksestä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain ja kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain 2 §:n muuttamisesta.

Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että oleskelulupajärjestelmää selkeytetään ja normaaleja työperäisen maahanmuuton väyliä korostetaan. Myös sisäisen turvallisuuden vahvistaminen ja viranomaisten harhauttamisen vaikeuttaminen ovat oikeita tavoitteita. Maahanmuuton tulisi olla työhön johtavaa ja siksi lainsäädännön, maahanmuuton prosessien ja viranomaistoiminnan tulisi ohjata hakemaan työtä Suomesta siihen tarkoitettua reittiä pitkin.

Haluamme kiinnittää huomiota muutamiin seikkoihin, joita olisi mielestämme syytä vielä harkita lakimuutosten jatkovalmistelussa. Ensinnäkin meillä ei ole osaajapulan Suomessa varaa menettää työntekijöitä ulkomaille tai tehdä heidän pääsyään Suomeen hankalaksi. Lakimuutoksia valmisteltaessa tulisikin tehdä huolellista vaikutusten arviointia mm. siitä, miten suunniteltu kaistanvaihdon vaikeuttaminen vaikuttaisi esimerkiksi yritysten työvoiman saatavuuteen.

Vaikutusten arvioinnista

Lausuntopyynnössä pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota esitysluonnoksessa esitettyjen muutosten vaikutusten arviointiin. Lakimuutosten tavoite selkeyttää oleskelulupajärjestelmää ja korostaa normaalin työperäisen maahanmuuton väyliä on kannatettava. Lain valmistelussa tulisi kuitenkin pitää tarkkaan huolta siitä, että muutos ei johda tilanteeseen, jossa kenties jo vuosia Suomessa töitä tehnyt, kieltä oppinut ja yhteiskuntaan integroitunut henkilö joutuu lähtemään lopullisesti pois maasta, koska turvapaikkapäätös on kielteinen. Lakimuutokset kaistanvaihdosta tulisi siksi rajata selkeästi tilanteisiin, joissa maahantulosäännösten kiertäminen on ilmeistä ja hakijan tai hänen perheensä integroitumista suomalaisille työmarkkinoille ja yhteiskuntaan ei voida todentaa tapahtuneen ennen hakemuksen jättämistä.

Vaikutusten arviointia olisi tärkeää myös tehdä siitä, minkä verran kaavailut lakimuutokset saattaisivat lisätä riskiä laittomaan oleskeluun tai työntekoon tilanteissa, joissa Suomessa työssä käyvä tai opiskeleva turvapaikanhakija joutuisi karkotusuhan alle tiukentuneen lainsäädännön myötä. Myös sisäisen turvallisuuden näkökulmasta olisi tärkeää taata, että kaikilla yhteiskuntaan kotoutuneilla ja työelämään integroituneilla henkilöillä olisi mahdollisuuksia työhön ja toimeliaisuuteen myös jatkossa laillisia reittejä pitkin.

Huomioita esityksen pykälästä 36

Lakiluonnosta tulisi muuttaa siten, että pykälä 36 (erityisesti 36 f) ottaisi paremmin huomioon ihmisen yksilöllisen tilanteen. Mahdollisuus työ- ja yrittäjyysperusteisen oleskeluluvan hakemiseen tulisi mahdollistaa poikkeustapauksissa ainakin sellaisille henkilöille, jotka ovat suorittaneet Suomessa ammatillisen tai korkea-asteen tutkinnon tai jotka ovat olleet työsuhteessa suomalaisen työnantajaan yhtäjaksoisesti vähintään 4 kuukauden ajan.

Suomen pitkäaikaisen edun kannalta ei saisi syntyä tilanteita, joissa Suomessa koulutetut henkilöt eivät voisi jäädä tänne töihin, koska työntekijän oleskeluluvan hakeminen työllistyneelle Suomessa koulutetulle henkilölle ei olisi enää mahdollista, mikäli heillä olisi taustaa myös turvapaikanhakijana.

Helsingissä 20.2.2024

Lisätiedot
Johtava asiantuntija Eero Manninen
p. 040 489 3083
eero.manninen@teknologiateollisuus.fi